

ที่ กษ ๑๐๐๒/ ๖ ๕๖๓

ถึง สำนักทุกสำนัก กองทุกกอง สำนักงานส่งเสริมและพัฒนากิจการเกษตรทุกสำนักงาน
สำนักงานเกษตรจังหวัดทุกจังหวัด สำนักงานเกษตรพื้นที่กรุงเทพมหานคร และศูนย์ปฏิบัติการทุกศูนย์

กรมส่งเสริมการเกษตร ขอส่งสำเนาบทคัดย่อของนางอโณทัย นุตตะระริน ผู้อำนวยการกลุ่ม
พัฒนาศักยภาพวิสาหกิจชุมชน (นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการพิเศษ) ตำแหน่งเลขที่ ๙๗๑
กองพัฒนาเกษตรกรและวิสาหกิจชุมชน ซึ่งขอประเมินบุคคลเพื่อเลื่อนขั้นแต่งตั้งดำรงตำแหน่งนักวิชาการ
ส่งเสริมการเกษตรเชี่ยวชาญ (ผู้เชี่ยวชาญด้านส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน) ตำแหน่งเลขที่ ๙๗๐ กองพัฒนาเกษตรกร
และวิสาหกิจชุมชน กรมส่งเสริมการเกษตร จำนวน ๓ เรื่อง คือ

๑. การสร้างต้นแบบการดำเนินโครงการสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตร (ข้าว) ในวิสาหกิจชุมชน
ปี ๒๕๖๑

๒. การส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพวิสาหกิจชุมชน ปี ๒๕๖๑

๓. การส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

มาเพื่อแจ้งเวียนหน่วยงานในสังกัดกรมส่งเสริมการเกษตร ก่อนการประเมินบุคคลและผลงานเป็นเวลา ๑๕ วัน
โดยนับตั้งแต่วันที่ระบุในหนังสือแจ้งเวียน และหากไม่มีบุคคลใดคัดค้านตามระยะเวลาที่กำหนดจะถือว่า
เป็นผลงานที่แท้จริงของผู้ขอรับการประเมิน ตามที่แนบมาพร้อมนี้ จำนวน ๑ ฉบับ

กองการเจ้าหน้าที่

โทร. ๐ ๒๕๓๙ ๙๕๒๐

E-mail : person20@doae.go.th

การสร้างต้นแบบการดำเนินโครงการสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตร (ข้าว)

ในวิสาหกิจชุมชน ปี ๒๕๖๑

นางอโณทัย นุตตะระริน นางอมรรัตน์ ลิมปัสุคนธ์ และนางสาวจิราพร เชียงชนะนา

กองพัฒนาเกษตรกรและวิสาหกิจชุมชน

กรมส่งเสริมการเกษตร

บทคัดย่อ

การสร้างต้นแบบการดำเนินโครงการสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตร (ข้าว) ในวิสาหกิจชุมชน ปี ๒๕๖๑ มีวัตถุประสงค์ คือ ๑) เพื่อสร้างต้นแบบการดำเนินงานโครงการสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตร (ข้าว) ในวิสาหกิจชุมชน ปี ๒๕๖๑ ๒) เพื่อพัฒนาวิสาหกิจชุมชนในการประกอบกิจการโรงสีข้าว ๓) เพื่อศึกษารายได้และความพึงพอใจของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนที่เพิ่มขึ้นหลังดำเนินโครงการ โดยมีการดำเนินการในวิสาหกิจชุมชน ๑๑ แห่งในพื้นที่ ๑๑ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดอุดรธานี อำนาจเจริญ นครสวรรค์ กาฬสินธุ์ ร้อยเอ็ด สุรินทร์ หนองบัวลำภู นครราชสีมา บุรีรัมย์ พิษณุโลก และจังหวัดสระแก้ว โดยดำเนินการช่วงระหว่างวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๐ ถึง ๓๐ กันยายน ๒๕๖๑

ขั้นตอนการดำเนินงาน ๑) วางแผนการดำเนินการ โดยประชุมชี้แจงเงื่อนไขและรายละเอียดการสร้างสิ่งปลูกสร้างในที่ดิน และวิธีการขอใช้ที่ดินประเภทต่าง ๆ ประกอบกับขั้นตอนการจัดซื้อ จัดจ้าง ตามระเบียบพัสดุให้แก่เจ้าหน้าที่ ๑๑ จังหวัด และวางแผนการดำเนินงานการพัฒนาเจ้าหน้าที่ส่งเสริมประจำจังหวัดและอำเภอให้มีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินโครงการและเนื้อหาหลักสูตรที่จะต้องพัฒนาวิสาหกิจชุมชนให้สามารถประกอบกิจการโรงสีข้าว และการจัดทำเครื่องมือแบบจัดเก็บข้อมูลฯ การติดตามงาน และการออกแบบเก็บข้อมูล ๒) ดำเนินการตามโครงการ โดยการสัมมนาและศึกษาดูงานการประกอบธุรกิจข้าวและการบริหารจัดการโรงสีข้าวให้แก่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรประจำจังหวัดและอำเภอ ติดตามการดำเนินโครงการในพื้นที่ และออกเก็บข้อมูล pre-test ก่อนเริ่มโครงการ เพื่อนำมาปรับแบบจัดเก็บข้อมูลรวมทั้งวิเคราะห์และสรุปผลการสร้างต้นแบบการดำเนินกิจการโรงสีข้าวของแต่ละวิสาหกิจชุมชนและภาพรวมของโครงการ ผลการศึกษา มีดังนี้

๑. การสร้างต้นแบบการดำเนินโครงการ จำนวน ๑๑ แห่ง เริ่มจากการสนับสนุนความรู้ในด้านการประกอบกิจการผลิตข้าวแบบครบวงจร การบริหารจัดการโรงสีข้าว และนำเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่และเกษตรกรไปศึกษาดูงานวิสาหกิจชุมชนที่ประสบความสำเร็จเพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในกิจการของตน และสนับสนุนปัจจัยการผลิต ได้แก่ ก่อสร้างยุ้งฉาง ลานตาก เครื่องซังดีจิตอล เครื่องซิลลิ่งสุญญากาศ เครื่องเย็บกระสอบ เครื่องสีข้าว และบรรจุภัณฑ์ ให้วิสาหกิจชุมชนที่เข้าร่วมโครงการสามารถเป็นต้นแบบในด้านต่าง ๆ ได้แก่ การบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน กระบวนการผลิต และกระบวนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ เป็นต้น

๒. ความพึงพอใจที่มีต่อโครงการทั้งในด้านการบริหารจัดการ การมีส่วนร่วมของชุมชน และด้านการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม พบว่า สมาชิกวิสาหกิจชุมชนที่ร่วมโครงการมีความพึงพอใจในการได้รับสนับสนุนจากโครงการในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๘๓ ระดับมาก คิดเป็นร้อยละ ๑๗ แสดงให้เห็นว่าโครงการดังกล่าวตอบสนองต่อความต้องการของวิสาหกิจชุมชนได้เป็นอย่างดี ด้านประเด็นรายได้ของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนที่สำรวจ จำนวน ๒๒๐ ราย ในวิสาหกิจชุมชน ๑๑ แห่ง จัดเก็บข้อมูลก่อนและหลังการเข้าร่วมโครงการพบว่าข้อมูลรายได้เฉลี่ยของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ก่อนเข้าร่วมโครงการคิดเป็นสัดส่วนต่อไร่มิต้นทุนการผลิต ๕,๗๘๖.๕๘ บาท รายได้ ๙,๗๑๓.๖๔ บาท กำไร ๓,๙๒๗.๐๖ บาท และหลังเข้าร่วมโครงการ มิต้นทุนการผลิต ๕,๕๗๐.๐๒ บาท รายได้ ๑๐,๘๕๐.๔๕ บาท กำไร ๕,๒๘๐.๔๔ บาท สามารถลดต้นทุนการผลิตได้ ๒๑๖.๕๖ บาท มีรายได้เพิ่มขึ้น ๑,๑๓๖.๘๖ บาท และมีกำไรเพิ่มขึ้น ๑,๓๕๓.๓๕ บาท ทั้งนี้ วิสาหกิจชุมชน

สามารถรับซื้อผลผลิตข้าวเปลือก จากสมาชิกและเกษตรกรในชุมชนได้ในราคา ๑๕.๕ - ๑๘ บาทต่อกิโลกรัม ส่งผลให้
วิสาหกิจชุมชนมีรายได้ที่เพิ่มขึ้น และเกิดการกระตุ้นเศรษฐกิจของชุมชน

ขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้น
เป็นความจริงทุกประการ

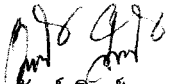
ลงชื่อ

(นางอโณทัย นุตะคะริน)

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการพิเศษ
ปฏิบัติหน้าที่ผู้เชี่ยวชาญด้านส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน

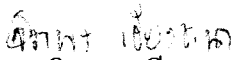
ลงชื่อ

(นางอมรรัตน์ ลิ้มปัสคุณธ์)

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการพิเศษ

ลงชื่อ

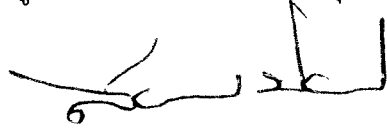

(นางสาวจิราพร เชียงชนะนา)

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

ได้ตรวจสอบแล้ว ขอรับรองว่าผลงานดังกล่าว
ข้างต้นถูกต้องตรงกับความเป็นจริงทุกประการ

ลงชื่อ

(ว่าที่ร้อยตรี ดร.สมสวย ปัญญาสิทธิ์)

รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร

การส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพวิสาหกิจชุมชน ปี ๒๕๖๑

นางอโณทัย นุตตะระริน และนางสาวสุปรียา บุญทวี

กองพัฒนาเกษตรกรและวิสาหกิจชุมชน

กรมส่งเสริมการเกษตร

บทคัดย่อ

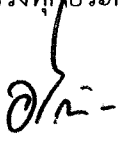
การศึกษาการส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพวิสาหกิจชุมชน ปี ๒๕๖๑ มีวัตถุประสงค์ เพื่อ ๑) วิเคราะห์ผลการประเมินศักยภาพและการยกระดับการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน ๒) นำผลประเมินศักยภาพไปกำหนดนโยบายการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน ๓) ค้นหารูปแบบการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนจากผลการประเมินศักยภาพวิสาหกิจชุมชน ดำเนินงานในวิสาหกิจชุมชน ๑,๗๖๔ แห่ง ในพื้นที่ ๗๗ จังหวัด โดยมีการใช้แบบประเมินศักยภาพวิสาหกิจชุมชนเป็นเครื่องมือในการประเมินศักยภาพของวิสาหกิจชุมชนร่วมกับการใช้เครื่องมือ SWOT Analysis วิเคราะห์ปัจจัยภายในและภายนอกของวิสาหกิจชุมชน นำไปสู่การจัดทำแผนพัฒนาศักยภาพวิสาหกิจชุมชน และสนับสนุนแผน ผลการศึกษามีดังนี้

๑. วิสาหกิจชุมชนที่ทำการประเมินศักยภาพจำนวน ๑,๗๔๕ แห่ง มีวิสาหกิจชุมชนที่มีการพัฒนาศักยภาพและยกระดับ จำนวน ๑,๕๔๐ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๘๘.๒๕ วิสาหกิจชุมชนที่ได้รับการพัฒนาศักยภาพส่วนใหญ่เป็นวิสาหกิจชุมชนที่เข้าร่วมโครงการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันสินค้าเกษตรแปรรูป จำนวน ๑,๒๘๙ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๗๒.๒๑ นอกจากนี้สามารถแบ่งเป็นวิสาหกิจชุมชนที่อยู่ในพื้นที่ส่งเสริมการเกษตรแปลงใหญ่ จำนวน ๓๒๔ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๑๕ และวิสาหกิจชุมชนที่เข้าร่วมโครงการส่งเสริมและพัฒนากองทุนเพื่อเกษตรกร ๙๓ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๕.๒๑ วิสาหกิจชุมชนประเภทอื่น ๆ เช่น การผลิตพืชปศุสัตว์ ประมง และกลุ่มออมทรัพย์ เป็นต้น จำนวน ๗๙ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๔.๕๓

๒. ผลการดำเนินงานโครงการ สามารถสรุปประเด็นการจัดทำแผนพัฒนาศักยภาพวิสาหกิจชุมชนตามประเภทกิจการของวิสาหกิจชุมชน โดยแต่ละวิสาหกิจชุมชนต่างมุ่งเน้นการพัฒนาเพื่อตอบสนองความต้องการของการดำเนินกิจการและสมาชิก จากการวิเคราะห์ข้อมูลภาพรวมทั้งหมดสามารถสรุปความต้องการการพัฒนายกระดับวิสาหกิจชุมชน และกำหนดเป็นหัวข้อพัฒนาศักยภาพวิสาหกิจชุมชนได้จำนวน ๗ หัวข้อ ได้แก่ ๑) การพัฒนาผู้นำในด้านการบริหารจัดการองค์กร ๒) การจัดทำแผนประกอบกิจการของวิสาหกิจชุมชน ๓) การสร้างเครือข่ายและเพิ่มช่องทางการตลาด ๔) การจัดเก็บและบริหารจัดการข้อมูลวิสาหกิจชุมชนอย่างเป็นระบบ ๕) หลักการจัดทำโครงสร้าง หน้าที่ ความรับผิดชอบภายในวิสาหกิจชุมชนตลอดถึงการมีส่วนร่วมของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ๖) การเพิ่มมูลค่าสินค้าหรือบริการของวิสาหกิจชุมชน ๗) การพัฒนาคุณภาพสินค้าหรือบริการเพื่อขอรับรองมาตรฐาน ซึ่งหัวข้อการพัฒนาดังกล่าวจะส่งเสริมให้ผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน มีความเข้มแข็ง พึ่งตนเองได้ และนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน ทั้งนี้ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรในทุกระดับมีบทบาทหน้าที่ในการสนับสนุน ผลักดันวิสาหกิจชุมชนให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่อง

ขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้น
เป็นความจริงทุกประการ

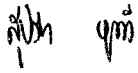
ลงชื่อ

(นางอโณทัย นุตตะชะริน)

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการพิเศษ
ปฏิบัติหน้าที่ผู้เชี่ยวชาญด้านส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน

ลงชื่อ

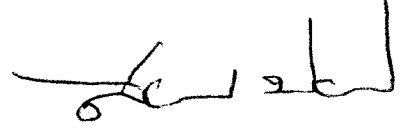

(นางสาวสุปรียา บุญทวี)

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

ได้ตรวจสอบแล้ว ขอรับรองว่าผลงานดังกล่าว
ข้างต้นถูกต้องตรงกับความเป็นจริงทุกประการ

ลงชื่อ

(ว่าที่ร้อยตรี สมสวย ปัญญาสิทธิ์)

รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร

เอกสารวิชาการ

เรื่อง การส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

นางอโณทัย นุตตะระริน

กรมส่งเสริมการเกษตร

วิสาหกิจชุมชน เป็นกิจการของชุมชนในการผลิตสินค้าหรือบริการ บนฐานทุนและทรัพยากรที่ชุมชนมีอยู่เพื่อให้ชุมชนมีรายได้และพึ่งตนเองได้ โดยการดำเนินกิจการยึดหลักการ ตามแนวทางเศรษฐกิจแบบพอเพียง ที่มุ่งหมายเพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน

การส่งเสริมกิจการวิสาหกิจชุมชนมีพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. ๒๕๔๘ เป็นเครื่องมือสำคัญในการดำเนินการ โดยมีกรมส่งเสริมการเกษตรเป็นหน่วยงานหลักในการประสาน เชื่อมโยงการดำเนินงาน ภายใต้พระราชบัญญัติฯ ในฐานะสำนักงานเลขานุการคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน ในปี ๒๕๖๑ มีวิสาหกิจชุมชนจดทะเบียนต่อกรมส่งเสริมการเกษตร จำนวน ๘๘,๐๐๐ แห่ง สมาชิกวิสาหกิจชุมชน มากกว่า ๑.๕ ล้านคน นั้นหมายความว่า การส่งเสริมให้ประชาชนรวมกลุ่มเพื่อประกอบกิจการผลิตสินค้าหรือบริการนั้น ประชาชนเห็นประโยชน์ของการรวมตัวเป็นวิสาหกิจชุมชน จึงมาจดทะเบียนจำนวนมาก และมีความตั้งใจ จะร่วมกันพัฒนากิจการให้เข้มแข็ง มั่นคง และยั่งยืน สร้างรายได้ให้แก่เศรษฐกิจฐานรากของประเทศ วิสาหกิจชุมชน ที่ได้รับการพัฒนาอย่างยั่งยืนควรมีคุณสมบัติ ดังนี้

๑. มีผู้นำที่ดี มีวิสัยทัศน์ ชื่อสัตย์ เสียสละ มีจิตสาธารณะ มีความเป็นประชาธิปไตย พัฒนาตนเองอยู่เสมอ
๒. มีการสื่อสารที่สม่ำเสมอ ข้อมูลเป็นจริง ถูกต้อง เชื่อถือได้ ทั้งภายในและภายนอกองค์กร
๓. มีการบริหาร จัดการวิสาหกิจชุมชนอย่างเป็นระบบและเป็นมืออาชีพ
๔. สนับสนุนกระบวนการมีส่วนร่วมในทุกระดับ ครบ ๕ ร. ได้แก่ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมดำเนินการ ร่วมติดตามประเมินผล และร่วมรับผลประโยชน์
๕. มีกฎ กติกาที่ชัดเจนโปร่งใส เป็นธรรม สมาชิกส่วนใหญ่ยอมรับได้
๖. มีเครือข่ายและพันธมิตรทางธุรกิจที่เป็นที่พึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน และเชื่อถือได้
๗. มีนวัตกรรมเป็นของตนเอง มีการพัฒนาต่อยอดเทคโนโลยีอยู่เสมอ มีการสร้างสรรค์นวัตกรรมที่รองรับเทคโนโลยี ๔.๐ และพัฒนาคู่ขนานกันไป
๘. รู้เท่าทันสังคมและโลกภายนอก มีภูมิคุ้มกันในการดำเนินกิจการที่เหมาะสม และดำเนินกิจการ ด้วยหลักเศรษฐกิจพอเพียง
๙. วิสาหกิจชุมชนมีความยืดหยุ่นสูง มีการบริหารความเสี่ยง ปรับตัวได้รวดเร็ว พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา
๑๐. วิสาหกิจชุมชนและชุมชนรอบข้าง มีความเข้มแข็ง มีการเรียนรู้ร่วมกัน เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization)

ขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้น
เป็นความจริงทุกประการ

ลงชื่อ

(นางอโณทัย นุตตะระริน)

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการพิเศษ
ปฏิบัติหน้าที่ผู้เชี่ยวชาญด้านส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน

ได้ตรวจสอบแล้ว ขอรับรองว่าผลงานดังกล่าว
ข้างต้นถูกต้องตรงกับความเป็นจริงทุกประการ

ลงชื่อ

(ว่าที่ร้อยตรี สมสวย ปัญญาสิทธิ์)

รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร